

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

УДК 343.3

Никитченко Наталія Валеріївна,
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри приватного
права Державного податкового університету
e-mail: revyuk@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-9545-1434>

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕКОНОМІКО-ПРАВОВОГО ФЕНОМЕНУ РЕЙДЕРСТВА

Статтю присвячено проблемам протиправного заволодіння майном суб'єктів господарювання. Дано кримінально-правову характеристику такому економіко-правовому феномену як рейдерство. Проаналізовано практику розслідування «рейдерських атак» та встановлено, що усі правопорушення виникають саме в економічній сфері. Предметом злочинного посягання, як правило, є майно суб'єкта господарювання, точніше незаконне переведення його у чужу власність як для встановлення управлінського контролю так і без нього. Рейдерство також не носить випадковий характер, дії рейдерів заздалегідь сплановані.

Вивчаючи зарубіжний досвід, встановлено, що у світовій практиці рейдерству надавалося особливий кримінальний статус, визначений кримінальним кодексом певної країни, або правовий статус злиттів і поглинань, що відбуваються в усьому світі. Як правило, рейдером зазвичай називають зловмисника в процесах злиття та поглинання. При цьому самі операції не мають кримінального характеру, як і сам термін «рейдерство». «Чорний рейдерство» як схема заволодіння майном майже не використовується.

Слід також зазначити, що тема корпоративних воєн та ворожих поглинань характерна для країн з перехідною економікою, де з мінімальними зусиллями можна миттєво стати власником суб'єкта господарювання, приватизувати стратегічне підприємство за безцінь чи привласнити собі власне підприємство. акції цілої галузі. Отже, недосконалість законодавства в частині кримінальної відповідальності за незаконне посягання на власність та органи управління суб'єктів господарювання несе реальну небезпеку для розвитку корпоративного сектору вітчизняної економіки та збереження його конкурентних позицій на внутрішньому та світовому ринках.

Варто зазначити, що універсальної чи загальноприйнятої схеми рейдерства не існує, оскільки вихідні умови поглинання конкретного суб'єкта господарювання в кожному конкретному випадку індивідуальні. Тому розробка рейдерських схем поглинання підприємств передбачає залучення висококваліфікованих спеціалістів у галузі права та економіки, здатних творчо мислити та створювати унікальні продукти. Такі спеціалісти оцінюють ситуацію та залежно від обставин визначають конкретні механізми встановлення контролю над суб'єктом господарювання.

Ключові слова: рейдерство, корпоративні права, державна реєстрація, підrobка документів, протиправне заволодіння майном, корпоративний сектор.

Nykytchenko N. CRIMINAL LAW CHARACTERISTICS OF THE ECONOMIC AND LEGAL PHENOMENON OF CORPORATE RAIDING

The article is devoted to the problems of illegal seizure of property of economic entities. It gives a criminal law characteristic of such economic and legal phenomenon as corporate raiding. The practice of investigation of «raider attacks» is analyzed and it is established that all offences occur in the economic sphere. The subject of criminal encroachment, as a rule, is the property of a business entity, or, more precisely, its illegal transfer into someone else's ownership, as well as the establishment of management control. Raiding is also not accidental; the actions of raiders are premeditated.

By studying foreign experience, it is established that in the world practice raiding was given a specific criminal status as defined by the criminal code of a particular country, or the legal status of mergers and acquisitions taking place all over the world. As a rule, a raider is commonly referred to as an attacker in mergers and acquisitions processes. At the same time, the transactions themselves are not criminal in nature, nor is the term «raiding» itself. «Black raiding» as a scheme to seize property is hardly ever used.

It should also be noted that the theme of corporate wars and hostile takeovers is typical of countries with transition economies, where with minimal effort it is possible to instantly become the owner of a business entity, privatize a strategic enterprise for next to nothing or appropriate the shares of an entire industry. Consequently, imperfect legislation in terms of criminal liability for illegal encroachment on property and governing bodies of business entities entails a real danger for the development of the corporate sector of the domestic economy and the maintenance of its competitive position on the domestic and global markets.

It should be noted that there is no universal or generally accepted raiding scheme, as the initial conditions for taking over a particular business entity are individual in each case. Therefore, the development of raider schemes of enterprise takeover implies the involvement of highly qualified specialists in the field of law and economics, who are able to think creatively and create unique products. Such specialists assess the situation and, depending on the circumstances, determine specific mechanisms for establishing control over a business entity.

Key words: raiding, corporate rights, state registration, forgery of documents, illegal appropriation of property,

corporate sector.

Постановка проблеми. Представники легального бізнесу на всіх можливих зустрічах звертають увагу на захист майнових і корпоративних прав. Суб'єкти господарювання уже тривалий час перебувають під загрозою посягань на їх корпоративні права та незаконного заволодіння власністю. Водночас величезного поширення набули суспільно небезпечні дії, пов'язані з силовим протизаконним захопленням підприємств. Умовами, що сприяють поширенню рейдерства в Україні є недосконалість діючого корпоративного та кримінального законодавства; корумпованість судової влади та органів державної влади; відсутність активного реагування державних органів влади на проблему; брак дієвих способів захисту прав власника; відсутність достатнього досвіду боротьби з цим негативним явищем.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивченню проблем протиправного заволодіння майном підприємства, установи, організації присвячені праці таких науковців як Н.Л.Шелухіна, З.С.Варналія, І.І.Мазура, С.С.Молодецького, М.В.К.амутова, О.А. Туркот та ін.

Мета статті полягає у проведенні кримінально-правової характеристики економіко-правового феномену рейдерства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Українське законодавство не містить поняття ні «рейдерства», ні «недружнього поглинання». Однак з юридичної точки зору містить сукупність кримінальних правопорушень, що здійснюються особою або групою осіб з метою заволодіння чужою власністю. Відповідно до ст. 206² КК України протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації у тому числі частками, акціями, паями їх засновників, учасників, акціонерів, членів, шляхом вчинення правочинів з використанням підроблених або викрадених документів, печаток, штампів підприємства, установи, організації карається виправними роботами на строк до двох років або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до двох років. У вітчизняній практиці, як правило, застосовується алгоритм дій «чорного рейдера» або «білого комірця» кримінального рейдерства. А поняття «рейдера» носить кримінальний характер, що власне формує викривлений менталітет бізнес-суспільства.

У світовій практиці рейдерство або отримало конкретний кримінальний статус, який визначено кримінальним кодексом конкретної країни, або легальний статус злиття і поглинання, що відбувається у всьому світі. Як правило, рейдером прийнято називати атакуючу сторону в процесах злиття та поглинання. При цьому самі правочини не носять кримінального характеру як і сам термін «рейдерство». «Чорне рейдерство» як схема заволодіння власністю практично не використовується.

Протиправне посягання на майно та органи управління суб'єктів господарювання становить реальну небезпеку для розвитку корпоративного сектору вітчизняної економіки, збереження його конкурентних позицій на внутрішньому та світовому ринках. З цього приводу М.Л. Шелухін зазначає, що «українські підприємства та організації зазнають впливу численних внутрішніх і зовнішніх загроз, іноді кримінального характеру, що призводить до негативних наслідків для всієї господарської системи». Науковець вказує, що «лише при неухильному дотриманні правових норм державою гарантується максимальний рівень захисту суб'єктів господарської діяльності від загроз різного рівня і різної природи» [1, с. 17, 19].

Основними і найбільш поширеними передумовами, які завжди є відправною точкою для початку організації протиправного заволодіння майном (початком організації будь-якої рейдерської атаки) на суб'єктів господарювання є:

- порушення окремих норм приватизаційного законодавства під час приватизації (наприклад, підприємств в минулому), невиконання або неповне виконання умов приватизаційного конкурсу, недодержання кваліфікаційних умов щодо участі у приватизаційному конкурсі, порушення визначеної законом процедури проведення приватизації.
- порушення положень корпоративного законодавства при проведенні загальних зборів акціонерів/учасників підприємства, при прийнятті рішень керівними органами підприємства, невідповідність установчих документів або інших локальних актів підприємства вимогам чинного законодавства України;
- неефективна господарська діяльність підприємства, що може виражатися у збитковості підприємства, наявності значної, перманентно існуючої кредиторської заборгованості, непропорційності між отримуваним доходом підприємства і ринковою вартістю належних йому активів [2, с. 130].

Залежно від передумов вчинення протиправного заволодіння майном (рейдерської атаки) на суб'єкт господарювання, рейдер визначає конкретні механізми, за допомогою яких буде реалізована мета – встановлення контролю над суб'єктом господарювання або найціннішим його активами.

Однак універсальної або загально вживаної рейдерської схеми не існує, оскільки початкові умови для захоплення конкретного суб'єкта господарювання у кожному конкретному випадку є цілком індивідуальними та унікальними, тому розробка рейдерських схем захоплення суб'єкта господарювання є в більшій мірі високоінтелектуальною, креативною, адже потребує від її розробників високої кваліфікації у сфері юриспруденції, економіки, бухгалтерського обліку тощо.

Як правило, відправною точкою у будь-якому недружньому поглинанні є забезпечення участі у самому суб'єкті господарювання, тобто отримання частки в його капіталі шляхом скуповування акцій

суб'єкта господарювання, якщо мова йде про відкрите (публічне) акціонерне товариство, або шляхом отримання акцій у власність через договори позики і застави акцій та договори дарування (звичай, за певну винагороду), якщо мова йде про закрите (приватне) акціонерне товариство.

Після входження до складу учасників/акціонерів основним завданням рейдера стає отримання контролю над суб'єктом господарювання. Поставлена мета досягається найрізноманітнішими інструментами: 1) шляхом блокування пакетів акцій учасників/основних акціонерів за допомогою судових рішень і проведення загальних зборів без урахування їх частки; 2) шляхом прийняття рішень про зміну керівного складу виконавчих органів суб'єкта господарювання і наглядової ради; 3) шляхом подальшого розмивання пакету міноритарних акціонерів; 4) шляхом додаткової емісії акцій; 5) шляхом створення проблем у функціонуванні суб'єкта господарювання; 6) шляхом викупу контрольного пакету акцій/часток у суб'єкта господарювання; 7) шляхом мирного врегулювання конфлікту із міноритарними акціонерами/учасниками.

Із усіх організаційно-правових форм АТ уже впродовж тривалого часу є незахищеними від «рейдерських» посягань. Незважаючи на норми, які встановлюють відповідальність за «протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації» у КК України, вказані товариства не завжди можуть звернутися за допомогою до державних органів. Також не завжди є можливість зупинити протиправне захоплення, оскільки представники АТ не дотримуються встановлених законодавством норм та правил функціонування [4, с. 92].

Слід відзначити, що у випадках протиправного заволодіння майном (рейдерського захоплення) акціонерних товариств ключовою фігурою для реалізації схеми є реєстроутримувач акціонерних товариств, що атакується, оскільки дана особа володіє практично всією повнотою інформації про дійсних акціонерів акціонерних товариств і відповідає за проведення загальних зборів [2, с. 132].

При цьому одним із найбільш розповсюджених механізмів протиправного захоплення чужої власності є механізм створення та консолідації кредиторської заборгованості підприємства – об'єкта рейдерської атаки. В основі такого механізму рейдерства лежить наявна у підприємства кредиторська заборгованість перед контрагентами за різного роду господарсько-правовими зобов'язаннями. При цьому рейдер скуповує у кредиторів підприємства наявні у них права вимоги до такого підприємства. Як правило, уступка права вимоги здійснюється за значно меншою ціною ніж вартість самої кредиторської заборгованості [3, с. 186].

Слід відзначити, що підприємство-боржник в більшості випадків не знає про продаж його боргів, адже, відповідно до статті 516 ЦК України, заміна кредитора у зобов'язанні здійснюється без згоди боржника, якщо інше не встановлено договором або законом. Крім того, хоча й у ч. 2 ст. 516 ЦК України передбачено обов'язок повідомити боржника про заміну кредитора у зобов'язанні, але, як правило, кредитор не дотримується цих вимог закону та не повідомляє боржника про факт уступки права вимоги, оскільки таке неповідомлення не є підставою для недійсності самої угоди з відступлення права вимоги.

Після консолідації значного розміру кредиторської заборгованості рейдер одночасно пред'являє її до сплати шляхом направлення боржнику претензії або подачі відповідного позову до суду. При цьому для рейдера важливо якнайшвидше отримати позитивне рішення суду про стягнення з боржника наявної суми заборгованості, для підтвердження безспірності своїх вимог до такого боржника. У зв'язку з чим рейдер досить часто використовують інститут поруки для зміни підсудності господарського спору. Тобто рейдер укладає фіктивний договір поруки із іншим суб'єктом господарювання, відповідно до якого такий суб'єкт господарювання поручається за належне виконання боржником свого обов'язку. В силу положень ст. 554 ЦК України у разі порушення боржником зобов'язання, забезпеченого порукою, боржник і поручитель відповідають перед кредитором як солідарні боржники, якщо договором поруки не встановлено додаткову (субсидіарну) відповідальність поручителя. Порукою може забезпечуватися виконання зобов'язання частково або у повному обсязі.

Як правило, часткова відповідальність поручителя встановлюється в незначному розмірі. При цьому рейдер укладає договір поруки з таким суб'єктом господарювання, місцезнаходження якого знаходиться у юрисдикції «зручного» для рейдера господарського суду. І знову ж таки, можливість використання інституту поруки в рейдерських атаках викликана тим, що положення ЦК України не вимагають наявності згоди на укладення договору поруки від боржника, зобов'язання якого забезпечується.

Після отримання позитивного рішення суду про стягнення з підприємства-боржника наявної суми заборгованості рейдер отримує у господарському суді судовий наказ, який подає державній виконавчій службі. У свою чергу, нездатність підприємства-боржника одночасно розрахуватися за своїми зобов'язаннями та виконати судові рішення (судові рішення) дає підстави для ініціації процедури банкрутства відносно такого боржника з усіма негативними наслідками, що впливають із цієї процедури [3, с. 185].

Серед протиправного заволодіння майном (основних рейдерських схем) слід також виокремити механізм поглинання із застосуванням процедур відновлення платоспроможності і банкрутства суб'єкта господарювання і схему захоплення через контроль боргових зобов'язань суб'єкта господарювання-цілі.

І в першому, і в другому випадках відправною точкою є скуповування боргів суб'єкта господарювання через укладення договорів уступки права вимоги до суб'єкта господарювання з його

контрагентами, перед якими у суб'єкта господарювання є непогашені зобов'язання.

У першому випадку після завершення початкового етапу за умови здобуття вагомого кредитного портфелю рейдер починає судовий процес зі стягнення даного боргу із застосуванням забезпечення позову шляхом накладення арешту на активи або рахунки суб'єкта господарювання та подальшим зверненням стягнення боргу через органи виконавчої служби та організацією масованої кампанії з підризу ділової репутації суб'єкта господарювання.

Також досить розповсюдженою є практика звернення до правоохоронних органів із відповідними заявами на посадових осіб суб'єкта господарювання і подальше порушення проти останніх кримінальних справ (найчастіше за невилплату заробітної плати через заблоковані рахунки). Після цього рейдер звертається (як правило, від номінальної сторонньої особи) до учасників або основного учасника суб'єкта господарювання із пропозицією викупити його частку, але за ціною нижче ринкової, на що останній, як правило, з радістю погоджується. Такий механізм рейдерської атаки є найбільш ефективним при захопленні товариств з обмеженою відповідальністю [3, с. 627].

Друга схема передбачає порушення провадження у справі про банкрутство суб'єкта господарювання-боржника, призначення свого арбітражного керуючого розпорядником майна, а далі керуючим санацією і ліквідатором суб'єкта господарювання (оскільки арбітражний керуючий призначається за пропозицією ініціюючого кредитора, яким і виступає рейдер або його компанія), відсторонення посадових осіб від керівництва суб'єкта господарювання з переданням відповідних функцій арбітражному керуючому та подальшим розпродажем найбільш ліквідних активів афілійованим компаніям за обумовленою ціною. Слід зауважити, що зазначені схеми є ефективними лише в тому разі, якщо кінцевою метою рейдера є активи суб'єкта господарювання, в основному нерухоме майно, а не сам суб'єкт господарювання, оскільки такі схеми передбачають повну дезорганізацію роботи суб'єкта господарювання аж до його ліквідації.

Аналіз практики розслідування «рейдерських атак» свідчить, що усі правопорушення виникають саме в економічній сфері. Предметом злочинного посягання, як правило, є майно суб'єкта господарювання, точніше незаконне переведення його у чужу власність як з встановлення управління контролю так і без його встановлення; рейдерство практично не носить випадковий характер, дії рейдерів заздалегідь сплановані. Судова практика містить низку прикладів рейдерства, що проявилось у формі:

1) протиправного заволодіння майном підприємства, установи організації (206² КК України). Наприклад, судом встановлено, що особами протиправно створено всі необхідні умови для заволодіння майном ТОВ, у тому числі часткою його засновника, шляхом вчинення правочинів з використанням підроблених документів від імені указанного товариства. Особа виготовила дублікат знищеного, шляхом спалення Управлінням державної міграційної служби України, паспорта громадянина України та використала зазначений вище паспорт, надавши його приватному нотаріусу для оформлення довіреності іншій особі. За цією довіреністю останній набув право представляти інтереси особи з підробленим паспортом перед усіма фізичними та юридичними особами, як учасник ТОВ з усіма правами, обов'язками та повноваженнями, наданими учасникам Товариства.

2) Підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб – підприємців (ст. 205¹ КК України). Так лише протягом 2020 р. за цією статтею КК відкрито понад 500, а засуджено понад 80 осіб. При цьому, щорічно кількість засуджених збільшується. Предметом злочину, передбаченого ст. 205-1 КК, виступають документи, які, відповідно до закону, подаються для державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи – підприємця.

Вивчення матеріалів судової практики застосування ст. 205-1 КК свідчить, що для проведення реєстрації господарських товариств здійснюється підроблення протоколів загальних зборів учасників таких товариств. З приводу цих документів одразу постає питання щодо того, чи здатні вони спричинити наслідки правового характеру (п. 2 ст. 358 КК), а саме складання чи видача працівником юридичної особи незалежно від форми власності, який не є службовою особою, складання чи видача приватним підприємцем, аудитором, експертом, оцінювачем, адвокатом, нотаріусом, державним реєстратором, суб'єктом державної реєстрації прав, особою, яка уповноважена на виконання функцій держави щодо реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, державним виконавцем, приватним виконавцем або іншою особою, яка здійснює професійну діяльність, пов'язану з наданням публічних чи адміністративних послуг, завідомо підроблених офіційних документів, які посвідчують певні факти, що мають юридичне значення або надають певні права чи звільняють від обов'язків. Наприклад, чи буде засуджено особу, яка складаючи рішення засновника (учасника) про створення ТОВ внесла завідомо неправдиві відомості щодо місцезнаходження (юридичної адреси) цього ТОВ і на підставі поданих документів державним реєстратором в ЄДР було зроблено запис про реєстрацію ТОВ за адресою, яка не відповідала дійсності.

Висновки. Протиправне заволодіння майном – це захоплення суб'єктів господарювання командою професіоналів, які використовують недосконалу систему законодавства, корумпованість органів державної влади, судових та правоохоронних органів, низький рівень захищеності співробітників компанії та порушення їх прав керівництвом. Основними засобами протидії протиправному заволодінню майном (рейдерським атакам) суб'єктів господарювання є: 1) створення надійної системи захисту інформації про підприємство (наприклад, у статуті підприємства або у положенні про комерційну таємницю і

конфіденційну інформацію слід прописати і встановити відповідальність за її розголошення); 2) створення на самому початку роботи своєрідної холдингової структури, що складається з кількох компаній; 3) створення умисного обтяжування активів або самої компанії боргами, якщо кредиторами виступають дружні або підконтрольні боржнику структури; 4) дублювання фінансових потоків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Шелухин Н.Л. Экономическая безопасность субъектов хозяйствования: теория и практика: сборник научных трудов. Донецьк: Изд-во «Ноулидж» (донецкое отделение). 2014. 412 с.
2. Варналій З.С., Мазур І.І. Рейдерство в Україні: передумови та шляхи подолання. *Стратегічні пріоритети*. 2007. № 2 (3). С. 129-136.
3. Молодецький С.С. Рейдерство як загроза економічній безпеці України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Випуск 5. Частина 2. С. 184-187.
4. Туркот О.А. Правовий захист акціонерних товариств від посягань на їх майно та органи управління: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04. Кривий Ріг, 2015. 240 с.

REFERENRES:

1. Sheluhin, N.L. (2014). Ekonomicheskaya bezopasnost sub'ektov hozyaystvovaniya: teoriya i praktika. [Economic security of business entities: theory and practice]. sbornik nauchnih trudov. Donetsk: Izd-vo «Noulidzh» (donetskoe otделение). 412. [in Ukrainian].
2. Varnalii, Z.S., & Mazur, I.I. (2007). Reiderstvo v Ukraini: peredumovy ta shliakhy podolannia. [Raiding in Ukraine: preconditions and ways to overcome it]. *Stratehichni priorytety*. № 2 (3).129-136. [in Ukrainian].
3. Molodetskyi, S.S. (2014). Reiderstvo yak zahroza ekonomichnii bezpetsi Ukrainy. [Raiding as a threat to Ukraines economic security]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*. Vypusk 5. Chastyna 2. 184-187. [in Ukrainian].
4. Turkot, O.A. (2015). Pravovyi zakhyst aktsionerlykh tovarystv vid posiahan na yikh maino ta orhany upravlinnia. [Legal protection of joint-stock companies from encroachments on their property and governing bodies]. dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.04. Kryvyi Rih. 240 . [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 4.05.2021

УДК 342.951:796 (477)

Моргунов Олександр Анатолійович,

доктор юридичних наук, доцент,
декан факультету № 3 Харківського національного
університету внутрішніх справ
e-mail: Tspsfp1976@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-2259-3620>

**ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО
РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ ІЗ ВРАХУВАННЯМ
ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ПРАВ ЛЮДИНИ**

У статті звернута увагу на перспективних напрямках адміністративно-правового регулювання сфери фізичної культури і спорту із врахуванням європейських стандартів прав людини. Наголошено на необхідності забезпечення прозорості та відкритості діяльності суб'єктів публічного адміністрування сфер фізичної культури та спорту через подальше впровадження електронного врядування, цифровізації адміністрування.

Встановлено, що недосконалість адміністративно-правового регулювання сфери фізичної культури і спорту проявляється у певних проблемах: не систематизованість актів вказаних сфер; відсутність єдиної концепції розвитку сфер фізичної культури та спорту, визначення чіткої стратегії розвитку сфер; наявність прогалин правового регулювання питань, які повинні бути вирішені; доцільність зміни чинного законодавства з урахуванням тих принципів, які названі основними для розвитку сфер фізичної культури та спорту в Україні.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, європейські стандарти прав людини, фізична культура та спорт, публічне адміністрування, органи публічного адміністрування.

**Morgunov O. PROSPECTIVE DIRECTIONS OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF
SPHERE OF PHYSICAL CULTURE AND SPORT WITH TAKING INTO ACCOUNT OF EUROPEAN STANDARDS**

The article draws attention to promising areas of administrative and legal regulation of physical culture and sports, taking into account European human rights standards. Emphasis is placed on the need to ensure transparency and openness of the public administration of the spheres of physical culture and sports through the further introduction of e-government, digitalization of administration. It is established that the imperfection of the administrative and legal regulation of physical culture and sports is manifested in certain problems: non-systematization of acts in these areas; lack of a unified concept of development of the

Випуск 10. Спецвипуск. 2021